

เทศน์เช้า วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ วันพระ วันโกน ให้เตรียมตัวหาบุญกุศลใส่หัวใจ วันปกติเราหางานหาการ ทำเพื่อเลี้ยงร่างกาย คนเราเกิดมามีร่างกายและจิตใจ แต่ถ้าคิดถึงทางโลกมันก็คือทางโลกทั้งนั้น แหละ เกิดมาแล้วก็ต้องหาที่ยืนในสังคมให้ได้ หน้าที่การงานนะทุกคนต้องแสวงหา ทุกคนต้อง ทำหน้าที่การงาน แล้วทำไมคนประสบความสำเร็จล่ะ? บางคนประสบความสำเร็จ บางคนทำ แล้วมันก็มีแบบว่าอุปสรรคไปตลอดทาง เพราะอะไรล่ะ? เพราะนี่ไง

นี่บอกเวลาสร้างบุญกุศล สร้างการกระทำมา แล้วเราก็ทำบุญขนาดนี้ ใจ เวลาบอกเรื่อง ของกรรม เห็นไหม อุบัติเหตุหรือกรรม อุบัติเหตุมันเป็นอุบัติเหตุได้นะ เวลาเกิดอุบัติเหตุ คำว่า เป็นอุบัติเหตุเราคิดทางวิทยาศาสตร์ไง ถ้าเกิดจากเรื่องของกรรมล่ะ? ทำไมมันประจวบเหมาะ กันอย่างนั้น ทำไมมันเป็นสภาวะที่เราต้องมาเป็นอย่างนี้ เห็นไหม สภาวะที่มาเป็น แล้วกรรมเก่า กรรมใหม่ล่ะ ถ้าบอกเรื่องของกรรมทั้งหมด คนเกิดมาแล้วนะก็นอนเฉยๆ ไม่ต้องทำอะไรเลย นี่ กรรมดีมันต้องให้ผล ถ้ามีกรรมดีอยู่ ถ้าไม่ทำอะไรเลยนะ มันก็เสียชีวิตไปเปล่าๆ

คู่มือเวลาสมัยพุทธกาล สามเณร ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เณร ๗ ขวบเป็นพระ อรหันต์ขึ้นมา เขาเห็นสิ่งรอบตัวเป็นสภาวะธรรมหมดเลย พอเห็นสภาวะธรรมมองย้อนกลับมา เป็นความคิด เป็นความตรึกในหัวใจเกิดเป็นปัญญา ปัญญาอันนี้นะ เวลาเกิดสมาธิ ปัญญา เห็น ใหม่วิเศษ เวลาความคิดประสาเราเราคิดแล้วมันฟุ้งซ่าน คิดแล้วมันทำให้กอดดวงหัวใจ คิดแล้วเครียด มากเลย ความคิดอย่างนี้มันคิดโดยโลกีย์ปัญญา มันคิดโดยโลก คิดโดยธรรม คิดโดยกิเลสของ เรา

แต่ความคิดอันหนึ่ง คิดที่เป็นปัญญา จิตมันมีการปล่อยวางก่อน พอจิตมันปล่อยวาง มัน เห็นสภาวะต่างๆ มันคิดแง่บวก แง่บวกว่าทำไมชีวิตเราเป็นอย่างนี้? ทำไมสิ่งที่เป็นโลกอย่างนี้ มันให้ผลประโยชน์ก็ได้ ให้ผลเป็นทางลบก็ได้ เวลาฝนตกฟ้าร้อง ฝนตกลงมาแผ่นดินชุ่มชื้น ทำ

ไร้อาณาเป็นประโยชน์ ถ้ามันแห้งแล้งขึ้นมามันก็ทำอะไรไม่ได้ แต่ถ้าตมมากเกินไปมันก็เป็นโทษ ทุกอย่างมันเป็นประโยชน์ก็ได้ เป็นโทษก็ได้ถ้าคนมันคิดเป็น

สามเณร ๗ ขวบยังมีความคิดอย่างนั้นได้ขึ้นมา แล้วคิดขึ้นมา เห็นไหม เห็นเขาชักน้ำเข้ามา เห็นเขาทำคันศร หัวใจมันก็ตัดให้ตรงได้ ถ้าตัดให้ตรงเอาอะไรตัดให้มันล่ะ? เอาปัญญาตัดให้มัน ปัญญา มันคิดย้อนกลับเข้ามาภายใน

นี่ถ้าเราเกิดมามีบุญกุศลแล้วนอนอยู่เฉยๆ ไม่ทำอะไรเลย มันก็ไม่มีประโยชน์อะไรหรอก เกิดมานะถ้าไม่มีการกระทำ ทำบุญกุศลขนาดไหน จะมั่งมีศรีสุขขนาดไหนนะ ถ้าไม่ได้ภาวนา ไม่เกิดโลกุตตรปัญญาขึ้นมา มันสิ้นจากทุกข์ไปไม่ได้หรอก การจะสิ้นจากทุกข์มันต้องมีการกระทำ ต้องมีกิจจญาณ ต้องมีความเป็นไปของหัวใจ ต้องมีปัญญาญาณเกิดขึ้นมาจากหัวใจ มันถึงเป็นการกระทำทั้งหมด

งานจากข้างนอก งานจากข้างใน งานจากข้างนอกงานทำมาหากินเป็นหน้าที่การงานของเรา คุณพระเราสิ กิจของสงฆ์ เห็นไหม กิจของสงฆ์กวาดลานเจดีย์ หาน้ำใช้ น้ำฉัน ตั้งแต่ล้างเท้า น้ำเชยงเท้า วัฏฏ์วัตร ต้องทำความสะอาด นี่ฉันแล้วก็ขบถ่าย ขบถ่ายแล้วก็ต้องทำความสะอาด นี่มันก็เป็นงานเหมือนกัน งานอย่างนี้ถ้าหัวใจมันชุ่มชื้น หัวใจมันมีความรื่นเริงนะ มันทำด้วยความองอาจกล้าหาญ มันทำด้วยความเป็นสุขนะ แต่ถ้าหัวใจมันห่อเหี่ยว นี่ก็ต้องทำ นั่นก็ต้องทำงานของเราเมื่อไหร่จะสิ้นสุด

งานทำไมมันสิ้นสุดล่ะ? เพราะเกิดมาทั้งชีวิตนี้ ชีวิตนี้ต้องกินต้องใช้ตลอดไป เห็นไหม ชีวิตนี้มันต้องมีความเป็นไปของมันตลอดไป ชีวิตนี้ถ้ายังไม่สิ้นจากทุกข์มันก็ต้องทำของมันตลอดไป แต่ถ้าสิ้นจากทุกข์แล้ว คุณสิองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา อีก ๔๕ ปีขึ้นมา นี่ดำรงชีวิตอยู่ สิ้นจากทุกข์แล้วมันถึงว่าสอุปาทิเสสนิพพาน คนเราสิ้นจากทุกข์แล้วยังมีร่างกาย ยังต้องมีการขบฉันอยู่ ยังต้องมีการขบถ่ายอยู่ มันก็ทำข้อวัตรไป เห็นไหม

ภารา หเว ปัญจักขันธา เป็นภาระ เป็นการกระทำที่เราต้องรับผิดชอบ ความรับผิดชอบในชีวิตนี้ดำรงถึงที่สุดแล้วก็จะสละกัน ร่างกายสละไว้กับโลกเขา หัวใจพ้นไปแล้วตั้งแต่วันสิ้นกิเลส แม้แต่สิ้นกิเลสแล้วยังต้องทำงานนี้เลย แล้วพระอรหันต์เวลาเดินจงกรม นั่งสมาธิ ภาวนาเพื่ออะไรล่ะ? วิหารธรรมไง ความเป็นสุข คุณเรามีเครื่องยนต์กลไกขึ้นมา ถ้าเราไม่รักษามัน เราไม่อุ้มเครื่องมัน เก็บไว้มันมีแต่ความเสียหายไป

จิตใจถ้ามันเป็นธรรมขึ้นมาแล้ว คุณคิดว่ามันเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ครูบาอาจารย์ยังต้องเข้าโรงพยาบาลเลย ถ้าเข้าโรงพยาบาลต้องเข้าไปซ่อมแซมมัน ซ่อมแซมร่างกายเพื่อจะให้มันเคลื่อนไหวไป ให้มันดำรงอยู่ได้ด้วยความสะดวกฉลุยจนเกินไปนัก แล้วถ้าเรารักษามันล่ะ? รักษา มัน เราไม่ต้องไปซ่อมแซม เพราะอะไร? เพราะมันไม่เสียหาย มันไม่เสียหาย เราบำรุงรักษา เราดูแลมัน นี่สิ่งนี้เราต้องอาศัยมัน

สิ่งที่เราอาศัยมัน เราอาศัยร่างกายนี้จนกว่าจะถึงธาตุขันธ์นี้ไป สิ่งนี้เรารักษาเพื่อเวลาประพฤติกปฏิบัติขึ้นมาเพื่อเป็นวิหารธรรม รักษาไว้เท่านั้นใจ ไม่ใช่ไปถึงที่สุดแล้วเราต้องรักษา เพราะมันเป็นสิ่งที่เป็นธาตุเหมือนกัน มันต้องเสื่อมสภาพไปเป็นธรรมดา มันต้องเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา

แต่ถ้าเราอนของเรา เกิดมาแล้วเรามีบุญกุศล เราไม่ต้องทำอะไรเลย เรามีความสุขของเรา เราอนอยู่เฉยๆ มันก็เสื่อมไปเป็นธรรมดา แต่เสื่อมโดยที่เราไม่ได้ประโยชน์อะไรจากมันเลย เสื่อมไปโดยเราได้ภพชาติขึ้นมาภพชาติหนึ่ง ได้เกิดมาเป็นชาวพุทธ ได้พบพุทธศาสนา แต่เราไม่ทำประโยชน์กับเราขึ้นมา เราไม่ได้พัฒนาหัวใจของเราขึ้นมา พัฒนาขึ้นมาเป็นอีกชั้นหนึ่งจากปุถุชนเป็นกัลยาณปุถุชน เป็นโศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล เห็นใหม่ จิตใจมันได้พัฒนาขึ้นมา

คุณโดยธรรมชาติของเราเกิดมาเป็นเด็ก เด็กมันต้องโตเป็นผู้ใหญ่เป็นธรรมดา แล้วก็ต้องแก่ชราคร่ำคร่าเป็นธรรมดา เห็นใหม่ ทำไมวุฒิภาวะจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาล่ะ? เป็นคนแก่เรียนเป็นผู้เฒ่าในหมู่บ้าน เป็นผู้เฒ่า เป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก ในทางอีสานเขายกย่องกันผู้เฒ่าๆ เป็นผู้เฒ่าเขาจะปรึกษา เขาจะเป็นที่เคารพนบในสังคมนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ร่างกายมันก็เติบโตเป็นธรรมดา แล้วมันก็มีประสบการณ์เป็นธรรมดา แต่ประสบการณ์ทางธรรมล่ะ? ประสบการณ์เรื่องของหัวใจล่ะ? ประสบการณ์ในการประพฤติปฏิบัติเราได้ปฏิบัติใหม่? เราเกิดมามีคุณค่าขึ้นมาแล้ว มีร่างกายกับจิตใจ เราหาสมบัติให้แต่ร่างกาย แก้ว แหวน เงิน ทองประดับไว้เต็มตัวเลย เฟอร์นิเจอร์นี่ใส่ไว้ค้ำคองไว้รอบตัวเลย มันก็หามาให้ร่างกาย ร่างกายนี้ได้ใส่เครื่องประดับสวยงามๆ มันก็เป็นเรื่องของร่างกาย แล้วเรื่องของจิตใจมีคุณธรรมใหม่? หัวใจของเรานั้นยังอวลยอวรณ์ใหม่? นี่มันว่าแห้วใหม่?

ถ้าหัวใจว่าแห้วเราต้องหาที่พึ่งให้เขานะ ถ้าเราไม่หาที่พึ่งให้เขา มันเรียกร้องความช่วยเหลือจากการกระทำของเรา เรียกร้องจากการนั่งสมาธิ ภาวนา ถ้าไม่นั่งสมาธิ ภาวนา เวลา มันเรียกร้องๆ ขึ้นมาต้องการมรรค ผล แต่เวลาประพฤติปฏิบัติไปมันมีแต่ความทุกข์ มันมีแต่เวทนา มันมีแต่ความขัดข้องหมองใจ ไอ้เนี่ยมันเรื่องของกิเลสนะ คุณิเราจะกินผลไม้ ผลไม้เอามา เราต้องปอกเปลือกใช้ไหม? เราต้องทำความสะอาดมันใช่ไหม? หัวใจก็เหมือนกัน กว่าจะเข้าไปถึงตัวสังขารความจริง กิเลสมันหุ้มหัวใจอยู่ ถ้ากิเลสมันหุ้มหัวใจอยู่มันก็ต้องต่อต้าน นี่เปลือกมัน เรากว่าจะปอกเปลือกมัน

ดูรสชาติสิ รสของเปลือกส้มมันขมนะ รสของเนื้อส้มมันหวานนะ รสของความคิดของกิเลส เวลาต่อสู้กับมัน มันยังมีความเจ็บปวด มันยังมีความอึดอัด เดินจงกรมแล้วก็ไม่ได้ประโยชน์อย่างความที่ตั้งใจ นั่งสมาธิแล้วก็ขัดข้องหมองใจ วิตกวิจารณ์ไปเลย คนนั้นเขาทำประโยชน์ได้อย่างนั้น เราไม่ได้ประโยชน์อย่างเขา นี่มันหลอกมันลวง มันพยายามขัดขวางการกระทำของเราตลอดไป

ในการกระทำ ในการปฏิบัติของเรา กิเลสของเรามันร้ายนัก แต่เวลาออกไปเรื่องทางโลกนะ นู่นก็ดี นั่นก็ดี ไปเที่ยวไปพักผ่อน ไปตามความสะดวกของตัว อย่างนี้สุดยอด สุดความพอใจของตัว มันไม่ได้อะไรเลย เห็นไหม นี่เราจะไปพักผ่อนที่ไหนก็แล้วแต่ ประชากรที่พื้นถิ่นเขาเขาเบื่อหน่าย เขาจำเจ ไอ้เราไปเห็นของใหม่เข้าวัน ๒ วันก็ตื่นตื่น มันเป็นอนิจจัง มันเปลี่ยนแปลง พอมันมีการเปลี่ยนแปลง มันมีการย้ายถิ่น มันก็มีความตื่นตื่น พออยู่ไปมันก็คุ้นชินทั้งนั้นแหละ

นี่ความคุ้นชิน เห็นไหม คุณิภพชาติ นี่สงสัยเทวดามีไหม? พรหมมีไหม? ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ก็ไปเสวยภพเสวยชาติเป็นแสนเป็นล้านปีอยู่บนนั้น เราก็ไม่รู้เรื่องเลย พอเกิดมาก็ชาติใหม่ เกิดใหม่ก็เป็นคนใหม่ เกิดใหม่ก็ยังลืมตัว กิเลสมันบังไว้อย่างนี้ตลอดไป เราถึงต้องกลับมาในปัจจุบันธรรม ตั้งสติขึ้นมาได้ นี่ทำบุญกุศลของเราขึ้นมา ให้มีครูบาอาจารย์คอยเคาะ คอยเตือนสติเรา

ใช่ หน้าทีการงานก็ทำ พระก็ยังคงต้องทำเลย เจ็บไข้ได้ป่วยพระยังไปโรงพยาบาลเลย เราก็เหมือนกัน เราเป็นคฤหัสถ์ เราก็ต้องหาอาชีพของเรา เราก็ทำของเราไป ทำตามหน้าที่ เห็นไหมงานของเราเพื่อเลี้ยงครอบครัว เพื่อความเป็นสุขของเรา แล้วถ้ามีโอกาสเราก็ทำภาวนาของเรา

พระนี่ เวลาเข้าขึ้นมาเลี้ยงชีพด้วยปลีแข็ง นี่บิณฑบาตมาเลี้ยงชีวิต เลี้ยงร่างกายเหมือนกัน แล้วนี่ได้ประพฤติปฏิบัติมาเลี้ยงหัวใจ หัวใจมันพัฒนาขึ้นมาไหม? ถ้ามันไม่พัฒนาขึ้นมา มันคืออ้นก็ไม่ได้ให้มันกินข้าว อุดอาหาร อุดนอน ผ่อนอาหารขึ้นไป มันคืออ้น มันทำแล้วไม่ได้ประโยชน์ขึ้นมาเลย กิเลสมันเก่งนักเราก็กินไม่ได้กิน ธรรมะไม่เคยได้กินเลย กิเลสมันกินอยู่ทุกวัน บิณฑบาตมันก็ตามแต่พอใจของมันขึ้นมา

นี่มันต้องมีอุบายวิธีการโต้แย้ง มีอุบายวิธีการที่เอาชนะตนเอง การจะเอาชนะตนเองเป็นการเอาชนะกิเลสนะ แต่ถ้าทางโลกเอาชนะคนอื่น นี่เราเป็นนักแสดง เราเป็นคนที่มีคนเกรงกลัว ช่มเหงใครได้คนนั้นเป็นคนเก่ง ไร้สาระเลยรู้ไหม เพราะสร้างเวรสร้างกรรม เขาก็เศร้าหมองนะ

คนเรามีการกดขี่ช่มเหงกันใครเขาจะไม่เศร้าหมอง ใครเขาไม่มีความคิด แต่ถ้าเราเอาชนะตัวเราเอง มันจะไปว่าเขา มันจะไปทำลายเขา มันจะไปกดขี่เขา แล้วมันจะไปกดขี่เขาทำไมล่ะ? มันมาเอาใจของเอ็งไว้ก่อน เห็นไหม นี่เอาชนะตนเองสำคัญที่สุดเลย ถ้าเอาชนะตนเองได้ เอาชนะเราให้ได้ นี่พัฒนาใจ ถ้าใจพัฒนาขึ้นมา บารมีมันเกิดตรงนี้นะ

เราเป็นคนดี เรามีการช่วยเหลือเจือจานกัน เราเป็นคนทีโอบอ้อมอารี เขาเห็นเราเป็นคนดีเองแหละ โอ้ย คนนี้เป็นคนดี คนนี้เป็นคนที่เข้าใกล้แล้วน่าชื่นใจ เข้าใกล้แล้วมีความร่วมเย็นนะ คนนั้นเข้าใกล้ไปแล้วมีแต่ความเร่าร้อน เข้าไปใกล้แล้วเขามีแต่การทำลาย เขามีแต่การกลั่นแกล้งเรา ไปเข้าใกล้คนนี่ ทำไมคนนี้เป็นคนดี นี่คนดีมันเป็นอย่างนั้น คนดีมีการให้อภัย คนดีมีการเจือจานกัน คนดี เห็นไหม แล้วเวลามันจะทำลายเขาก็อย่าทำลายเขา นี่ใจมันพัฒนาอย่างนี้นะ ถ้าใจมันพัฒนาอย่างนี้

นี่วันพระวันเจ้า มีครูบาอาจารย์คอยเตือนสติเรา คุณทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นถึงกษัตริย์ นี่ละทั้งสมบัติกษัตริย์ออกมาเนะ ออกมาเป็นทุกตะเจี๊ยงใจ เพราะยังไม่มีศาสนา ดำรงชีวิตอย่างนั้น ๖ ปี จนกว่าสำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา เทวดา อินทร์ พรหมอนุโมทนา ไปไหนลลากลักการะก็มีมหาศาลเลย นี่ใช้ชีวิตมาอย่างนั้น แล้วเราจะใช้ชีวิตอย่างไร?

นี่ชีวิตของเรา เห็นไหม คุณ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องทุกข์มาก่อน ๖ ปีนะ ที่ไหนเขาทำกันเข้มแข็งขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ไปหาเขาทั้งหมด เพราะอะไร? เพราะการเป็นปฤชณอยู่ ยังไม่ได้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้ามีวิชาการใดๆ

ที่มันจะสะดวกสบาย ใครไม่ยอมทำ? ไปศึกษากับเขามาแล้วนะ ไม่มีใครรู้จริงเลย ศึกษาขนาดไหนแล้วมันก็แค่หินทับหญ้า หินทับหญ้า เป็นไปไม่ได้เลย จนมารื้อค้นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง แล้วตรัสรู้ขึ้นมาเป็นศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วางไว้เป็นธรรมวินัยให้เราเป็นเครื่องเตือนใจ

ถ้าเราเป็นเครื่องเตือนใจ เห็นไหม เตือนใจเรานี้แหละ ธรรมนี้เตือนใจเรา คุณิฝนตก แดดออกเราได้ประโยชน์กับเขา ฝนตกแดดออก พืชพันธุ์ธัญญาหารที่เราได้กินอยู่นี้ก็เพราะน้ำฝน เพราะนี้แดดออกขึ้นมาคือความอบอุ่น แล้วธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสองพันกว่าปีแล้ว คนที่เขาฉลาดขึ้นมาเขาได้ผลประโยชน์จากศาสนา ชีวิตของเขามีที่พึ่ง ชีวิตของเขามีมโนสำราญ อิ่มนสำราญด้วยความอบอุ่นของใจ ไม่ใช่ใจว่าเหว่ ใจทุกข์ร้อนแบบเรา เขามีเขาได้ประโยชน์ขึ้นมา ทำไมเขาหาผลประโยชน์ของเขาได้ในศาสนานี้ล่ะ?

แล้วเราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เราก็ก็นำของศาสนา ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราเป็นอุบาสก อุบาสิกา เป็นเจ้าของศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้ ฝากศาสนาไว้เป็นมรดกตกทอดมาถึงเรา อยู่ในมือของเรา เราจะใช้ประโยชน์ได้อย่างไร? เราจะเอาประโยชน์จากศาสนานี้ไหม? เราจะเอาประโยชน์จากศาสนา หรือเราจะเอาประโยชน์จากโลกๆ ลัทธิความเชื่อ คุณิลัทธิความเชื่อมันเป็นเรื่องของโลกๆ ศาสนาไม่ใช่ลัทธินะ มันบอกเลยว่าชีวิตนี้มาจากไหน? เกิดนี้ทำไมถึงเกิด?

เกิดในครรภ์ของมารดา เกิดในครรภ์ของแม่ มันเกิดมาโดยกรรม โดยเผ่าพันธุ์ โดยสายบุญสายกรรม แต่มันเกิดโดยอวิชา มันมีแรงขับมันต้องมาเกิด สิ่งนี้ศาสนาสอนลึกเข้าไปอีก สอนลึกเข้าไปแก่แรงขับตัวนี้ ตัวพลังงาน ตัวจิตมันเป็นธรรมชาติของมัน มันต้องมีอยู่แล้ว พระอรหันต์ก็มีจิต จิตตัวนี้มีอยู่ มีจิตแบบไม่มีนะ มีจิตแบบไม่ใช่ภาวสวะ มีจิตไม่ใช่มีแบบตัวตน มีจิตหมายถึงว่ามีอยู่เป็นบุคลาธิษฐานเท่านั้นเอง สิ่งที่มีอยู่ แต่เวลาถ้าภาวสวะ ตัวภพ นี้ต้องทำลายมัน ทำลายทั้งหมด นี่ตัวปฏิสนธิ ถ้ายังมีตัวนี้อยู่มันยังพาเกิดพาดาย พาเกิดพาดาย เห็นไหม

นี่เกิดในครรภ์ของมารดา ทุกคนว่าเกิดจากแม่ เกิดจากแม่ทั้งนั้นแหละ ถ้าเกิดจากแม่นี่เกิดโดยโลก เกิดโดยความเห็น เกิดโดยสิ่งที่พิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ได้ เกิดจากกรรม เกิดจากอวิชา เกิดจากสิ่งที่เป็นไปของแรงขับ นี่ภาวนาไปมันจะรู้มันจะเห็น แล้วมันจะเข้าไปชำระ มัน

จะไปแก้ไข นี่อาหารของใจ แล้วมันจะไม่ว่าหว่านะ เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะเวลาแรงขับ คุณสิทธ เราต้องใช้ตลอดไป พลังงานมันใช้ตลอดไป เราต้องเติมมันตลอด

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ายังมีวิชาอยู่ ยังต้องเกิดต้องตาย มันต้องมีบุญกุศลเติมมาตลอดเวลา แล้วมันพร่องไปตลอดเวลา มันถึงว่าหว่า มันถึงต้องแสวงหา อย่างที่เราแสวงหากันนี้ ต้องแสวงหา ต้องจับจ่ายใช้สอย ต้องแสวงหา มันไม่มีที่สิ้นสุดหรอก แต่ถ้าวิชามันขาดนะ แรงขับไม่มี ไม่มีการขับเคลื่อน มันอิมเต็มของมัน คุณสิทธขนาดไหน? นี้อยู่ที่ไหน? อยู่ที่หัวใจของเรา นีศาสนามิขนาดนี้ ทำไมเราไม่ใช่ประโยชน์ ทำไมไม่ตัดดวงเอาเป็นประโยชน์ของเรา ถ้าตัดดวงเป็นประโยชน์ของเรา เราจะได้ตรงนี้ไง หัวใจมันจะได้สัมผัสกับธรรม เอวัง